

"ÖRNEK OLAY"ÇALIŞMASINA İLİŞKİN TEORİK BİR DEĞERLENDİRME

A THEORETICAL EVALUATION OF "THE CASE STUDY"

Yrd. Doç. Dr. Bilal DEVECİ

Kırklareli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü,
bilaldeveci@gmail.com, Kırklareli/Türkiye

Doktora Öğrencisi Bahar DEVECİ

Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim dalı,
bahar.dvc@gmail.com, Balıkesir/Türkiye

ÖZ

Örnek olay çalışmasının temel amacı; olgu, olay, birey, topluluk, kurum, işletme vb. üzerine detaylı bir inceleme yapmaktır. Örnek olay çalışmasında detaylı olarak incelenen özel örnek ile genele ulaşılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca kullanılan veri toplama yöntemlerinin çeşitliliği bakımından da oldukça zengindir. Soru formları, gözlem, mülakat, anket, arşiv taraması ve daha birçok yöntem de örnek olay çalışmasında kullanılmaktadır. Ayrıca birden fazla veri toplama yöntemi aynı çalışmada kullanılabilir. Bu şekilde daha kapsamlı ve bütüncül olarak sonuca ulaşılmaya çalışılmaktadır. Yapılan araştırmalarda da örnek olay çalışması yönteminin sıkça kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda da bu çalışmada örnek olay çalışmasının tanımına, desenlenmesine, aşamalarına, avantajlarına ve dezavantajlarına kapsamlı olarak yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Örnek Olay Çalışması, Örnek Olay Çalışması Deseni, Nitel Araştırma Yöntemi, Nicel Araştırma Yöntemi

ABSTRACT

The main objective of the case study is a detailed examine to do on case, event, individual, community, institution, enterprise etc. In the case study, it is tried to reach the general with a special sample which is examined in detail. Besides in terms of the variety of data collection methods which used very rich. Questionnaire forms, observation, interview, questionnaire, archive research and many other methods are also used in the case study. In addition, more than one data collection method can be used in the same study. In this way, it is tried to reach a more comprehensive and holistic result. In the researches, it is observed the case study method which is often used. Therefore, in this study the description, patterning, stages, advantages and disadvantages of the case study are extensively mentioned.

Key words: Case Study, Case Study Pattern, Qualitative Research Method, Quantitative Research Method

1. GİRİŞ

Türkçe alanyazın ve literatür incelendiğinde örnek olay çalışmasının; olay incelemesi, durum çalışması, örnek olay çalışması, örnek olay incelemesi, vaka çalışması, vaka incelemesi gibi farklı isimlerle ifade edildiği görülmektedir. Ancak kavram karmaşası olmaması adına bu çalışmada "örnek olay çalışması" olarak tek bir şekilde ifade edilmiştir.

Örnek olay çalışmasının teknik olarak tanımı Yin (1981) tarafından geliştirilmiştir. Örnek olay deneysel bir inceleme olarak ifade edilmektedir. Bununla birlikte çoklu delil kaynaklarının kullanıldığı olay ile olayın gerçekleştiği yer arasındaki sınırlar yeterince net olmadığına gerçek hayatın içinde meydana gelen doğal bir olayı araştırmaktadır (Köklü, 1994: 771).

Örnek olay çalışması yöntemi, pek çok farklı şekilde tanımlanmakta ve anlaşılmaktadır. Bazı kaynaklara göre; örnek olay çalışması yöntemi; bir ya da birden fazla olayı, özellikle olguları tanımlamak ve açıklamak amacıyla, sistematik bir biçimde inceleme çabasıdır (Berg ve Lune, 2015: 354). Bogdan ve Biklen (2003: 54), örnek olay çalışmasını bir ortamın ya da bir bireyin, sadece dokümanların derlenmesi ya da belirli bir olayın detaylı incelenmesi olarak tanımlamaktadır. Hagan (2006: 240) ise, örnek olay çalışması yöntemini basit olarak şöyle tanımlamaktadır: “Bir ya da birden fazla örnek olayın derinlemesine, nitel çalışmasıdır”.

İngilizce literatürde “case study” olarak ifade edilen bu yöntem, alan araştırmalarının bir türü olup, temel özelliği bir tek olayı, bir işletmeyi, bir örgütü hatta bir insanı ya da ülkeyi ele alarak detaylı bir şekilde incelemektir. Köy monografisi, bir şirketin ya da bir politik partinin monografisi, antropolojik konular gibi araştırmalar da bu gruba dahil edilmektedir (Arıkan, 2013: 71).

2. ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASININ KAVRAMSAL ANALİZİ

Örnek olay karmaşık, özel ve ilginç bir olgunun, durumun kendi koşulları içerisinde incelenmesi olarak da tanımlanmaktadır. Bu yöntemde güncel bir olgu, olay, durum, birey ya da grupların detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Bunun için örnek olayın bütüncül olarak ele alınması gerekmektedir. Bu yöntemin özellikle antropoloji, sosyoloji, tarih, psikoloji eğitiminde sıkça kullanıldığına rastlanmaktadır. Ancak her bilim dalında örnek olayın yorumu ve kullanımı farklı olabilmektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2016: 104).

Örnek olay, bir ya da az sayıda birbiriyle ilgili birey üzerinde yapılan detaylı çalışma şeklinde de tanımlanabilir. Yapılan detaylı sorgulama ile bir kişi, grup ya da kurum hakkında bilgiler elde edilmektedir. Böylece üzerinde çalışılan bireyin mevcut durumunu açıklayan faktörler ve bu faktörler arasındaki ilişkiler belirlenmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde araştırmaya konu olan bireye ilişkin “ne”, “niçin” ve “nasıl” sorularına cevap alınmaktadır. Böyle bir çalışmada veri toplama aracı olarak anket, mülakat, gözlem ve doküman analizleri kullanılabilir (Altunışık vd., 2012: 69).

Örnek olay çalışmasıyla ilgili önemli noktalar şu şekilde sıralanmaktadır (Robson, 2015: 168):

- ✓ Bir stratejidir, gözlem ya da görüşme gibi, bir yöntem olmaktan çok bir görüş ya da yaklaşımdır,
- ✓ Genel anlamda araştırma ile ilgilidir,
- ✓ Neler olduğuna ilişkin toplanan delillere bağlı olarak gerçekleştiği için deneyseldir,
- ✓ Belirli bir konu ve özel bir olayın çalışmasıyla ilgilidir,
- ✓ Bağlam içindeki bir olguya, tipik olarak da olgu ile bağlam arasındaki sınırların net olmadığı durumlara odaklanır,
- ✓ Çoklu veri toplama yöntemlerini kullanır.

İnsan davranışını derinlemesine anlamak için nitel araştırmanın etkili olduğu belirtilmektedir. Bireyler ya da olaylar konusunda yeterli bilgi toplamak, tanımlayıcı ve açıklayıcı sonuçlara ulaşmak için örnek olay incelemesinin kullanılabilceği ifade edilmektedir (Berberoğlu vd., 2013: 1180).

Birçok nitel araştırmacı, örnek olay çalışmasını araştırmalarında bir rehber olarak kullanmaktadır. Tek bir olgu, birey, topluluk ya da kurum üzerine yoğunlaşarak, araştırmacı bu olgunun, bireyin, topluluğunun ya da kurumun özelliği olan önemli faktörlerin belirgin etkileşimini ortaya koymayı hedeflemektedir. Buna ek olarak, araştırmacı diğer araştırma yaklaşımlarını göz ardı edebileceği çeşitli ayrımları, örüntüleri ve daha gizli öğeleri yakalayabilmektedir. Örnek olay yöntemi bütünsel betimleme ve açıklamaya odaklanmaktadır ve genel bir ifade olarak, herhangi bir olgu örnek olay çalışması yöntemleriyle çalışılabilmektedir (Berg ve Lune, 2015: 356).

Bazı araştırmacılar örnek olay çalışmalarını tamamen nitel olarak görmektedir. Ancak artık örnek olay çalışmalarında hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemlerinin kullanılabilceği yaygın olarak kabul görmektedir. Bununla birlikte, örnek olay çalışmalarında nicel boyutun küçük bir rolden fazlasını üstlendiği durumlar oldukça nadir görülmektedir. Bu yüzden de bu çalışmalar esnek desenli olarak ifade edilebilmektedir (Robson, 2015: 168).

Yıldırım ve Şimşek de örnek olay çalışmasının nicel ya da nitel yaklaşımla yapılabileceğini ifade etmektedir. Her iki yaklaşımda da amaç belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymaktır. Nitel örnek olay çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun detaylı bir şekilde araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılmaktadır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 83).

Örnek olay araştırmalarında toplanan bilgiler, sadece inceleme konusu ünite için geçerli olup, onun ötesinde bir genelleme amacı taşımamaktadır. Ancak, incelenen örnek olay sayısının çoğalmasi ile genellenebilirlik sağlamak da mümkündür (Karasar, 2013: 86). Örnek olay çalışmasının en önemli özelliği, belirli bir duruma ya da az sayıdaki duruma yoğunlaşmasıdır. Bununla birlikte araştırmanın yapılma amacının da vurgulanması gerekmektedir (Robson, 2015: 168).

Araştırmalarda örnek olay çalışmaları; bir olayı meydana getiren ayrıntıları tanımlamak ve görmek, bir olaya ilişkin olası açıklamaları geliştirmek ve bir olayı değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2016: 260).

Örnek olay çalışmasında ayrıntılı olarak ele alınan özel bir örnek ile genele ulaşılmaktadır. Araştırma konusunun merkezini oluşturan örnek olay gerçek ya da senaryoya dayalı hayali bir varlık ya da olay olabilir. Kullanılan veri toplama yöntemlerinin çeşitliliği bakımından en zengin olanıdır. Soru formu, gözlem, katılımcı gözlem ya da arşiv taraması gibi yöntemler de örnek olay sırasında kullanılabilir. Bu şekilde daha kapsamlı ve olayın bütün boyutlarını ele alan bütüncül bir resmin ortaya çıkmasına destek verilmiş olunacaktır. Bu durum ise uzun bir zaman ve dikkat gerektireceği için araştırmacı açısından yorucu olabilir. Ayrıca örnek olay kapsamında incelenecek kişi veya işletmelerin gizliliğinin sağlanması da araştırma etiği açısından oldukça önem taşımaktadır. Bunlar araştırma raporunda deşifre edilmek yerine XYZ ya da vb. şekilde kodlanarak ifade edilebilir (Kozak, 2014: 100).

Yöntemin kapsamı göz önüne alındığında, örnek olay çalışmaları ya bir noktaya odaklanmakta ya da yaşam ve toplumun geniş bir bakış açısını ele almaktadır. Örneğin; bir araştırmacı araştırmasını bir bireyin yaşamının tek bir yönünü ele alarak; bir tıp öğrencisinin tıp fakültesindeki eylemlerini ve davranışlarını inceleyerek sınırlandırabilir. Bu tek öğrencinin eylemleri, tüm öğrencilerin eylemleri tarafından tanımlanan genel kategorideki bir örnek olayı sağlar ya da araştırmacı bir bireyin sosyal yaşamını ve onun toplumdaki davranışı etkileyen tüm geçmişini, tecrübelerini, rollerini ve motivasyonunu değerlendirmeyi deneyebilir. Burada genel kategori, sosyalleşme süreçleri, kurumsallaşma, insanın uyum sağlayabilmesi ya da yaşam öyküsü ve değer oluşumu etkileşimi olarak düşünülebilir. Son derece zengin, detaylı ve derinlemesine bilgi, bir örnek olay çalışmasında toplanan bilgilerin türünü betimlemektedir. Buna karşılık, genellikle geniş, büyük ölçekli anket araştırma verileri doğada biraz yüzeysel gibi görünebilir (Berg ve Lune, 2015: 356).

Örnek olay çalışması, bilimsel sorulara yanıt aramada kullanılan ayırt edici bir yaklaşım olarak görülmektedir. Örnek olay çalışması durum çalışması olarak da bilinmektedir (Büyüköztürk vd., 2016: 22).

Örnek olay araştırmaları bir alan araştırması ardından ya da onu tamamlayıcı nitelikte yapılabilir. Alan araştırması sayesinde daha ileri araştırma gerektiren temel sorunlar ortaya konulabilmektedir. Örnek olay araştırmacısının amacı; bir kurumun genel ve kendine özgü özelliklerini belirlemek, bunun sistemlerin uygulanışını nasıl etkilediğini göstermek ve örgütün işlevlerini etkileme durumunu saptamaktır (Arıkan, 2013: 71).

Örnek olaylara, değişik ortamlarda ve şartlarda ulaşılabilir. Araştırmacı bu imkanlardan yararlanmalıdır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Sönmez ve Alacapınar, 2016: 104):

- ✓ Nicel bir araştırmada anket ya da görüşme yaparken araştırmacı, ilginç bir olaydan haberdar olabilir.
- ✓ Gözlem yaparken örnek olay ortaya çıkabilir.
- ✓ Kendisine başka bir yerde örnek bir olayın olduğu söylenebilir.

Örnek olay çalışması bir problemin bir yönünü sınırlı bir zamanda detaylı bir şekilde inceleme imkanı verdiği için özellikle kişisel araştırmalar için uygun görülmektedir. Bir olaya odaklanmış araştırmalar için şemsiye terim olarak örnek olay araştırması adı kullanılmaktadır. Bu yöntem bir anlatım ya da bir durumu tasvir etmekten daha ötedir denebilir. Diğer araştırmalarda olduğu gibi araştırma yöntem açısından planlanmakta, deliller sistematik olarak toplanmakta, değerkenler arasındaki ilişkiler araştırılmaktadır. Diğer yöntemlerle birlikte en çok gözlem ve görüşme kullanılmaktadır (Arıkan, 2013: 71).

Araştırma probleminin ve yönteminin geliştirilmesi için ne tür bir örnek olay çalışması yapılacağının kararlaştırılması gerekmektedir. Aşağıda altı farklı örnek olay çalışmasından kısaca bahsedilmektedir (McMillan, 2004: 27; Büyüköztürk vd, 2016: 261):

Tarihsel örgütlenme (Historical organizational): Özel bir kuruluşun zamana bağlı süreçleri üzerine odaklanmaktadır ve genellikle kuruluşun gelişimi aşama aşama belirlenmektedir.

Gözlemsel (Observational): Gözlem, bir olgu ya da olgunun bazı boyutları üzerine yapılacak olan bir çalışmada verilerin toplanması için öncelikli bir yöntem olarak ifade edilmektedir.

Hayat hikayesi (Life history): Birincil bir kişinin anlatımlarının başka bir kişi tarafından tamamlanılmasıdır. Bu süreçte birincil kişi tarafından anlatılan sözel hikayeye atıfta bulunmaktadır.

Durum analizi (Situation analysis): Özel bir olayın farklı bakış açıları kullanılarak incelenmesidir.

Çoklu durum (Multicase): Birbirinden bağımsız olgular incelenmektedir.

Çoklu alan (Multisite): Genellikle kuram geliştirmek için birçok alan ya da katılımcı kullanılmaktadır.

Araştırmacı, örnek olayı hazır olarak bulmaktadır. Onu yeniden oluşturmamaktadır. Böyle olunca onunla ilgili bir ön yargıya sahip olmayabilir. Onu detaylı, bütüncül, tarafsız, içine girerek inceleyebilmektedir. Bunun için aşağıda belirtilen özelliklere dikkat etmek gerekmektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2016: 104):

- ✓ Olaylar açık ve zengin bir şekilde tanımlanmalıdır.
- ✓ Olaylar zaman sırasına konmalı ve öyküleştirilmelidir.
- ✓ Olayların tanımlanması ve analizi içsel bir tartışmayla yapılmalıdır.
- ✓ Karakterler ve yardımcıları belirlenip irdelenmeli ve onların olayı nasıl algıladıkları detaylı olarak incelenmelidir.
- ✓ Ana olaylar üzerine yoğunlaşılmalıdır.
- ✓ Araştırmacı, olayın bir parçası olarak araştırmanın içine girmelidir.
- ✓ Araştırılan olay, zengin ve ayrıntılı bir şekilde sunulmalıdır.

3. ÖRNEK OLAY ÇALIŞMALARININ DESENLENMESİ

Her şey “örnek olay(vaka)” olarak ele alınabilmektedir. Bireysel olarak bir bireyin örnek olarak ele alınması belki de ilk akla gelen şey olabilir. Belki de vaka teriminin rutin hale geldiği klinik araştırmalarda ya da tıp araştırmalarında basit bir vaka çalışması (örnek olay çalışması) bir kişiye odaklanabilmektedir. Daha karmaşık bir biçimde, çoklu örnek olay çalışmaları birkaç bireysel olayı da içerebilmektedir. Örnek olay çalışmalarında mutlaka bireysel durumların ele alınması da gerekmemektedir. Bir grup üzerinde, bir kurum üzerinde, bir komşuluk ilişkisi üzerinde, bir yenilik üzerinde, bir karar üzerinde, bir hizmet üzerinde, bir program üzerinde ve başka birçok şey üzerinde yürütülebilmektedir (Robson, 2015: 170).

Yin (1994, 2003) ve Winston (1997)’a göre örnek olay çalışmalarına uygun birden çok desen bulunmaktadır. Bunlar; keşfedici, açıklayıcı ve tanımlayıcıdır. Tekli ya da çoklu örnek olay çalışmalarının kullanıldığı bu üç yaklaşımda örnek olaylar üzerinde, örneklem alınarak değil, gerçek olayların tekrarlanması şeklinde çalışılmaktadır. Her bir yaklaşım aşağıda açıklanmaktadır (Berg ve Lune, 2015: 367).

3.1. Keşfedici Örnek Olay Çalışmaları

Keşfedici örnek olay çalışmaları yürütülürken alan çalışması ve veri toplama, araştırma sorusunu tanımlamadan önce gerçekleştirilebilir. Bu tür çalışmalar, içinde örnek olay çalışması bulunan ya da bulunmayan daha geniş bir sosyal-bilimsel çalışmanın girişi olarak görülebilmektedir. Yani araştırma başlamadan önce tasarlanan bir tür organizasyon çerçevesi hazırlanmalıdır. Diğer yandan Yin (2003a: 6) gibi diğer araştırmacılara göre bu keşfedici örnek olay çalışmaları “başkalarının çoğunlukla baştan savma gördüğü içgüdüsel yolları” takip edebilir. Ama yine Yin (2003b: 2)’in belirttiği gibi bu çalışmalarda bir sosyal olgu, doğal ve işlenmemiş haliyle doğrudan gözlemlenerek bir teori keşfedilmeye çalışıldığında çalışmanın amacı gerekçelendirilebilir. Keşfedici örnek olay çalışması türü pilot çalışma olarak, daha büyük ve kapsamlı bir araştırmada yararlı olabilir (Swanson ve Holton, 2005: 330).

3.2. Açıklayıcı Örnek Olay Çalışmaları

Açıklayıcı örnek olay çalışmaları nedensel çalışmalar yürütürken yararlı olabilmektedir. Özellikle karmaşık örgüt ya da topluluklar üzerinde çalışırken etkilerin çoğunluğunu incelemek için çok değişkenli örnek olaylar istenebilir. Bu da Yin ve Moore (1988)’un önerdiği gibi örüntü eşleştirme tekniği kullanılarak yapılabilir. Örüntü eşleştirme tekniğinde aynı örnek olaydan birçok bilgi, bazı teorik önermelerle ilişkili olabilir. Her bir bilginin örüntünün tamamında ayrı bir yeri vardır. Bu şekilde açıklayıcı örnek olay çalışmaları, örnek olay için nedensel bir açıklama oluşturulmasına yardımcı olacak birçok etmen ve durumu keşfetmeyi ve analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmalar yeni ya da beklenmeyen bir şey meydana geldiğinde daha çok fayda

sağlayabilir. Örnek olayı açıklamada kullanılacak bir teori modeli yalnızca mevcut örnek olaya benzediği söylenebilecek diğer örnek olaylarla karşılaştırma yapılarak oluşturabilir. Diğer örnek olaylardan bazılarının mevcut örnek olayı açıklamada yardımcı olacağını bilinebilir. Ancak mevcut örnek olayın özgünlüğü henüz anlaşılmamış da olabilir (Berg ve Lune, 2015: 368).

3.3. Tanımlayıcı Örnek Olay Çalışmaları

Tanımlayıcı örnek olay çalışmalarında araştırmacı çalışma boyunca takip edilecek genel çerçeveyi oluşturan tanımlayıcı bir teori sunmaktadır. Bu yaklaşım kapsamında araştırma soruları yöneltmeden önce uygulanabilir teorik bir yönelim oluşturulur ve tanınır (Hancock ve Algozzine, 2006: 33).

Her araştırma deseni en azından şu dört soruyu hedef almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 280);

- ✓ Çalışılacak (araştırılacak) sorular nelerdir?
- ✓ Hangi tür veriler bu sorularla ilgilidir?
- ✓ Toplanacak veri ne olmalıdır?
- ✓ Sonuçlar nasıl analiz edilecektir?

4. ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASININ AŞAMALARI

Örnek olay çalışması yapabilmek için izlenmesi gereken süreç yani aşamalar bulunmaktadır. Örnek olay yöntemini kullanmak isteyen araştırmacının gerçekleştirmesi gereken aşamalar aşağıda açıklanmaktadır.

4.1. Örnek Olay Seçimi

Örnek olay çalışmasında ilk aşama, çalışmanın gerçekleştirileceği organizasyonun seçimidir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranabilir: Araştırmacı ne tür bir organizasyon aramaktadır? Bu örgüt, çalışılan konunun tipik olarak incelenebileceği bir örgüt müdür? Yoksa uç bir örneği mi temsil etmektedir? Araştırmacının tüm kaynak ve ilgisi sadece bir örgüt üzerinde mi yoğunlaşmalıdır? Yoksa birden fazla örgüt mü gereklidir? Burada en önemli olan nokta, araştırılacak konuya en uygun örnek olayın seçilmesidir (Altunışık vd., 2012: 313).

4.2. Araştırmanın Probleminin ve Alt Problemlerinin Geliştirilmesi

Örnek olay çalışmalarında problem ifadesi, derinlemesine betimleme ve anlamaya yönelik olarak yazılmaktadır. Genellikle tek bir temel soru ve onun altında da alt sorular yer almaktadır. Örneğin; Bir X okulunda bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin bir örnek olay çalışması yapılmaktadır. Bu çalışmaya ait temel soru ve alt sorular aşağıda yer almaktadır. (Büyüköztürk vd., 2016: 262):

Temel soru: Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) okula entegrasyonu nasıldır?

Alt sorular:

- ✓ Okul yöneticileri BİT'in kurulmasına ne tepki gösterdiler?
- ✓ Öğretmenler BİT'in kurulmasına ne tepki gösterdiler?
- ✓ Öğrenciler BİT'in kurulmasına ne tepki gösterdiler?
- ✓ Öğrenciler derslerde BİT'in kullanılmasını nasıl karşılıyorlar?
- ✓ Öğretmenler ve yöneticiler BİT'in etkili bir şekilde kullanılması için neler yapıyorlar?

4.3. Araştırmaya Katılacak Bireylerin Seçimi

Örnek olay çalışmasında, genellikle bir grup katılımcı belirlenmektedir. Bu grup, birbirleriyle etkileşen, aynı yeri paylaşan, birbirini tanıyan kişilerden oluşmaktadır. Örneğin; bir sınıftaki öğrenciler, bir takımındaki atletler, aynı branşta çalışan öğretmenler katılımcı olarak seçilebilir. Grubun seçilmesinde dikkate alınması gereken faktörler grubun büyüklüğü ve eşit olmasıdır. Grup küçüldükçe araştırmacının o ortamda bulunması nedeniyle grup davranışlarında değişiklik olma ihtimali artabilir (McMillan, 2004: 272-273). Örnek olay çalışmalarında bir grup içindeki tüm katılımcılara odaklanmak yerine, daha geniş ve derinlemesine bilgi toplayabilmek için bu grup içinden bilgi toplanacak anahtar kişiler seçilebilir (Büyüköztürk vd., 2016: 263).

4.4. Verinin Toplanması

Örnek olay çalışmalarında veri toplamak için birçok yöntem ve kaynak kullanılmaktadır. Örneğin; örnek olay çalışmalarında veriler dokümanlardan, detaylı röportajlardan, test sonuçları ve arşiv kayıtlarından

toplanabilmektedir. Aynı zamanda bağlamsal ve hayat hikayelerine ilişkin veriler de örnek olay çalışmalarında toplanmaktadır ve bunlar aracılığıyla örnek olay bir bağlama oturtulmaktadır. Bununla birlikte örnek olay etkileyecek dönüm noktaları anlaşılmalı çalışılmaktadır. Nicel veriler de örnek olay çalışmalarında bazen kullanılmaktadır. Ancak eğer nitel ve nicel veriler birlikte kullanılırsa bu çalışmaya nitel bir örnek olay çalışması değil, karma yöntem örnek olay çalışması demek daha doğru olacaktır (Lary vd., 2015: 416-415).

4.5. Verinin Analiz Edilmesi ve Yorumlanması

Örnek olay çalışması sonucu, birbirleriyle alakasız gibi görünen birçok bilgi yığınları ortaya çıkacaktır. Bu bilgilerin anlamlandırılabilmesi ve yorumlanabilmesi açısından araştırma projesinde belirtilen özel amaçlara hizmet etmesi gerekmektedir. Elde edilen veriler nitel ya da nicel yöntemlerle analiz edilebilmektedir. Örneğin; içerik analizine tabi tutulup önemli konular ve bunların öncelik sıraları ortaya çıkarılabilir ya da elde edilen bilgiler istatistiksel yöntemlerle yorumlanabilir (Altunışık vd., 2012: 315).

4.6. Örnek Olay Çalışmasının Raporlaştırılması

Araştırmanın raporu dışarıdakinin objektif bakış açısıyla içerdekinin durumuna dair bakışını yansıtmalıdır. Final raporu da her bir durumla ilgili olarak derin bir anlama sağlamalıdır. Ayrıca zengin ve her parçayı içerecek şekilde bütünsel bir tanımlama ile gömülü bağlamı ortaya çıkarmalıdır. Eğer amaç özel bir durumun anlaşılmasının ötesinde, araştırmanın literatür bilgisini vermekse, sonrasında durum daha geniş bir literatürle entegre edilerek çalışmanın başlığı veya fenomeninin üzerinde verilmelidir. Son olarak rapor geçerlik stratejilerini de tartışmalıdır. Bu çalışmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından yardımcı olacaktır (Lary vd., 2015: 418-419).

5. ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASININ AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

Her araştırma yönteminin olduğu gibi örnek olay çalışması yönteminin de bir takım avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Bu avantaj ve dezavantajlar aşağıdaki başlıklar altında incelenmektedir.

5.1. Örnek Olay Çalışmasının Avantajları

Örnek olay çalışması nispeten esnek bir yöntemdir. Çünkü bu yöntemin amacı tahminden çok araştırmayı ön plana çıkarmaktır. Araştırmacılar sorunları keşfetme konusunda nispeten daha özgürdürler. Bunun yanında, örnek olay incelemelerinin daha serbest bir formatta olması, araştırmacılara genel sorularla başlamalarına ve çalışmalarını ilerledikçe odak noktalarını daraltmalarına olanak sağlamaktadır. Tek bir birey veya küçük bir topluluk hakkında olabildiğince bilgi edinmeye çalışan örnek olay çalışmaları “derinlemesine bilgi” veya “yoğun bir betimleme” üzerinde yoğunlaşmaktadırlar. Bunun vurgulanması, araştırmacılara ilk gözlemleriyle diğer metotlarla elde ettikleri nicel sonuçlar arasında kıyaslama yapabilmelerine olanak sağlamaktadır (Şimşek ve Yıldırım, 2008: 289).

Örnek olay çalışması yönteminin bilimsel faydası keşifler için yeni yollar açabilmesinde saklıdır. Takibindeki çalışmalarda kullanılacak sezgilere, hatta hipotezlere kolaylıkla zemin hazırlayabilmektedir (Berg ve Lune, 2015: 370). Örnek olay çalışması olay, kapsam ya da kişi bazında araştırma yapıldığı için oldukça kapsamlıdır. Ayrıca çok farklı açılardan da bakıldığı için bütüncül bir resmi görmek de mümkündür (Kozak, 2014:100).

Örnek olay çalışmaları bir bütün olarak düşünüldüğünde, daha sonraki yorumlamaları yapabilmek için zengin bir materyal arşivi de oluşturabilir. Bununla birlikte örnek olay çalışmaları, araştırma veya değerlendirme verilerini, diğer araştırma çeşitlerine göre daha çok kişinin anlayabileceği ve erişebileceği bir form içerisinde sunmaktadır. Sunuşun dili ve şekli klasik araştırma raporlarına göre özel yorumlamalara daha az dayanmaktadır ve daha çok kişi tarafından anlaşılabilir (Köklü, 1994: 778).

5.2. Örnek Olay Çalışmasının Dezavantajları

Bu yönteme yapılan birtakım eleştiriler de bulunmaktadır. Aslında bu eleştiriler her yöntem için geçerli olabilir. Bunlar (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 279; Altunışık vd., 2012: 69; Sönmez ve Alacapınar, 2016: 104):

- ✓ Araştırmacı, sonuçları açıklayıp yorumlarken ön yargılı davranabilir ya da nesnel olmayabilir. Böyle olunca da bulguları ve sonuçları etkileyebilir. Bu her araştırma yöntemi için geçerli olabilir ancak örnek olayda daha baskın olabilir.
- ✓ Örnek olayla elde edilen ilkelerin genellenebilme derecesi oldukça düşüktür. Hatta bazı durumlarda genellenememektedir. Ancak bu durum da şu şekilde açıklanabilir. Genelleme bir derecelendirme işidir ve söz konusu olan örnek olaydan elde edilen ilkenin genellenebilirlik derecesi de düşük olabilmektedir.

Örnek olay incelemelerinde sık sık eleştiri konusu olan bir durum da geçerlik ve güvenilirliktir. Bu konu ile ilgili birtakım önlemler alınabilir. Bunlar (Şimşek ve Yıldırım, 2008: 288; Coolican, 2009: 225):

- ✓ Araştırmacının çalıştığı “durum”da kalma süresini uzatmasıdır. Bu yolla araştırmacı gözlemlerini genişletebilir, görüştüğü birey sayısını artırabilir.
- ✓ Araştırmacı verisini toplarken çeşitli “veri çeşitlemesi” yöntemlerini kullanabilir. “Veri çeşitlemesi”, araştırma verilerinin toplanmasında birden fazla veri toplama yönteminin kullanılması ve toplanan verilerin birbirlerini destekleyici ve teyit edici biçimde sunulması olarak tanımlanabilir.
- ✓ Araştırmacı vardığı temel sonuçları araştırmasına katılan bireylerle paylaşarak onların görüşlerini alabilir. Burada asıl amaç, bir duruma ilişkin belirli bir perspektif geliştirmek veya o durumu derinlemesine irdelemek ise, durumda rol oynayan ve araştırmaya dahil edilen bireylerin görüşlerine başvurmanın herhangi bir sakıncası yoktur.
- ✓ Araştırmacı ulaştığı sonuçların ne kadar isabetli olduğu konusunda, aynı alanda çalışan diğer araştırmacıların görüşlerine başvurabilir. Bu durum, hem bulunan sonuçların desteklenmesi, hem de varılan sonuçlara ilişkin varsa alternatif açıklamaların getirilmesini sağlayabilir.

Örnek olay araştırmalarında güvenilirlik standardize edilmiş görüşme protokolü, iyi tanımlanmış ve günümüze kadar ulaşan literatürün incelenmesi, verilere erişimi sağlayarak bir denetim izi sağlamakla mümkün olabilmektedir (Beverland ve Lindgreen, 2010: 57). Ancak güvenilirliğin tam olarak sağlanması başka bir araştırmacı tarafından araştırmanın yapıp aynı veya benzer sonuçların elde edilmesiyle sağlanabilecektir (Işık ve Cerit, 2015: 67).

Ayrıca örnek olay çalışması uzun bir zaman ve dikkat gerektirdiği için araştırmacı açısından yorucu olabilir. Bununla birlikte ilgili kişilerin ya da mekanların izninin ya da onayının alınmasında sıkıntılar yaşanabilir (Kozak, 2014: 100).

6. ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Teorik açıdan değerlendirilen örnek olay çalışması ile ilgili olarak sosyal bilimlerin farklı alanlarından ve bilim dallarından çeşitli araştırmalar seçilerek konu bütünlüğünü, devamlılığını ve anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla örnek olay çalışması kullanılarak yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Bunlar:

Okul müdürü Ahmet, Okul Aile Birliği'nin çalışmaları sırasında yaşadıkları sorunları tespit ederek bu birliğin çalışmalarının etkiliğini arttırmak istemektedir. Bu nedenle okul aile birliği üyeleri ile görüşmeye ve diğer velilerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin de bu çalışmalara ilişkin görüşlerini almaya karar verir. Ahmet müdürün, var olan durumu belirlemek üzere gerçekleştireceği bu araştırma bir örnek olay çalışmasıdır (Büyüköztürk vd., 2016: 261).

Selvi ve Demirel (2012) “Ekolojik Tatil Çiftliklerinin TATUTA Projesi Deneyimine İlişkin Örnek Olay İncelemesi” adlı çalışmasında örnek olay çalışması yöntemini kullanmışlardır. Çalışmalarında Hindiba Pansiyon ve ÖZLÜ Ailesi çiftlik işletmelerinde TATUTA projesinin amacına ne derecede ulaştığını sorgulamışlardır. İşletmeler ile yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi ile görüşmüşler ve ses kayıt sistemi kullanmışlardır. İşletmeler ile derinlemesine görüştüktan sonra elde ettikleri verileri betimsel analize ve içerik analizine tabi tutmuşlardır. Araştırma sonucunda ise TATUTA projesinin söz konusu çiftliklerde henüz amacına tam olarak ulaşmadığını saptamışlardır. Bunun temel nedenlerini ise yapılacak olan diğer çalışmalarla ortaya çıkabileceğini belirtmişlerdir.

Aslan (2015) “Okul Öncesi Dönemdeki Az Gören Çocuğun İzleme Becerilerinin Gelişiminde İşlevsel Görme Aktivite Programının (İGAP) Etkisi: Bir Örnek Olay Çalışması” adlı çalışmasında örnek olay çalışması yöntemini kullanmıştır. Araştırmanın katılımcısı 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Göreneller Görme Engelliler İlkokulu'na devam eden az gören tanıısı konmuş 5 yaşındaki bir kız çocuğudur. Araştırmacı bu çalışmasında, az gören çocuğun yakın görme alanı içerisinde yer alan işlevsel görme becerilerinden izleme becerilerini sergilemedeki performans düzeyini desteklemek ve geliştirmek amacıyla İGAP (izleme programı) hazırlamıştır. Bu programı 14'ü uygulama ve 6'sı değerlendirme üzere 20 oturum şeklinde düzenlemiştir. Bu oturumları video kamera ile kayıt altına almıştır. Daha sonra bu videoları detaylı olarak izleyerek elde ettiği verileri değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda az gören bir çocuğun işlevsel görme becerilerinden izleme becerilerini sergilemedeki performans düzeyi üzerinde İGAP (izleme programı)'ın etkili olduğunu ve etkili sonuçlar verdiğini tespit etmiştir.

Gümüş (2010) “İnşaat Sektöründe Örgütsel Bağlılık: Bir Örnek Olay Çalışması” adlı çalışmasında örnek olay çalışması yöntemini kullanmıştır. Çalışmanın amacı inşaat sektöründe çalışanların örgütsel bağlılık düzeyini belirlemektir. Çalışmanın katılımcılarını Sakarya ilinde faaliyet göstermekte olan bir inşaat örgütünde çalışan 21 kişi oluşturmaktadır. Araştırmacı bu 21 çalışan ile yarı yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirmiştir. Elde edilen bu mülakat dökümlerini daha sonra içerik analizine tabi tutmuş ve değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda, söz konusu inşaat örgütünde aynı mevkide bulunan çalışanların, örgütsel bağlılık düzeyleriyle ilgili bir ikiye bölünmüşlüğü olduğu sonucuna varmıştır. Örgütte aynı mevkide olan ve aynı ücreti alan çalışanların örgütsel bağlılık düzeylerinde böyle bir kutuplaşma olmasının nedeninin örgütün bütün çalışanlarına aynı mesafede durmaması ve adaletli bir şekilde davranmamasından kaynaklandığını ifade etmektedir.

Özçetin (2013) “Öğretmen Liderliğinin Okul Liderlik Kapasitesinin Gelişimine Etkisi: Bir Durum Çalışması” adlı çalışmasında örnek olay çalışması yöntemini kullanmıştır. Çalışmanın amacı; öğretmen ve yöneticilerin öğretmen liderliğine bakış açısını belirleyerek, okullarda liderlik kapasitesinin gelişimine katkı sağlayacak bulgular elde etmektir. Araştırmacı çalışma grubunu, gönüllülük esasına dayalı kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre belirlemiştir ve çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı üç ilkokul ve ortaokulda görev yapan üç müdür ve araştırmaya katkıda bulunmak isteyen gönüllü öğretmenlerin form doldurarak belirlediği 12 öğretmen lider oluşturmaktadır. Veri toplama teknikleri olarak bireysel görüşme, doküman analizi, metafor analizi ve okul gözlemlerinden yararlanmıştır. Araştırma sonucunda, çalışma grubunu oluşturan müdür ve öğretmen liderlerin, öğretmen liderliğinin okul liderlik kapasitesinin gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, öğretmen liderlerin ve okul müdürlerinin öğretmen liderliğine bakış açılarını tespit etmiş ve öğretmen liderlerin daha iyi bir lider olabilmeleri için yapılması gerekenler hakkında öneriler sunmuştur.

Şen vd. (2015) “Otel İşletmelerinde Finansal Analizlere İlişkin Bir Örnek Olay İncelemesi” adlı çalışmalarında örnek olay çalışması yöntemini kullanmışlardır. Çalışmanın amacı; bir örnek otel işletmesinin mali tablolarını finansal analiz tekniklerini kullanarak analiz etmek ve otel işletmelerinin hedeflerine ulaşmasında ve başarısında finansal analizin önemini araştırmaktır. Araştırmacılar bu çalışmada örnek olay analizi kapsamında Borsa İstanbul’da işlem gören bir örnek otel işletmesi anonim şirketinin Kamuyu Aydınlatma Platformu’ndan elde edilmiş yıllık genel mali tablolarından yararlanarak 2011-2013 yılları arası Trend Analizi, 2012-2013 yılları Karşılaştırmalı Tablolar Analizi, 2013 yılının Yüzde Yöntemi ve Oran Analizlerini yapmışlardır. Araştırma sonucunda, genel olarak işletmenin varlık-kaynak yapısında dengesizlik olduğunu, işletmede ciddi likidite yetersizliği olduğunu, yüksek maliyetli duran varlıkların bir kısmının finansmanında kısa vadeli borç kullanılmasının ve ticari alacakların yüksek oranda olmasının likidite yetersizliğine yol açan unsurlar olduğunu tespit etmişlerdir. Aşırı borçlanma sonucunda ortaya çıkan yüksek finansman giderlerinin, işletmenin zarar etmesine neden olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca işletmenin finansal olarak iyi yönetilememesi, öncelikle varlık-kaynak yapısının bozulmasına daha sonra zarar etmesine ve bunun neticesinde de 2011, 2012 ve 2013 yılları itibarıyla özsermayenin sürekli erimesine yol açtığını ifade etmişlerdir.

Işık ve Cerit (2015), “Hizmet İşletmelerinde Hizmet Kültürünün Oluşturulmasında İçsel Pazarlamanın Rolü: Kruvaziyer Turizmden Bir Örnek Olay” adlı çalışmalarında örnek olay çalışması yöntemini kullanmışlardır. Çalışmanın amacı; kruvaziyer limanlarda içsel pazarlama uygulamasıyla hizmet kültürünün geliştirilmesindeki ilişkiyi incelemektir. Araştırmacılar konu ile ilgili literatür taraması yaparak araştırma soruları geliştirmişlerdir. Bununla birlikte gözlem, yarı-yapılandırılmış görüşme, işletme dokümanlarının incelenmesi gibi veri toplama tekniklerine başvurarak Ege Bölgesi’nde yer alan bir kruvaziyer liman kapsamında örnek olay geliştirmiş ve literatüre göre belirlenen kodlamayla oluşturulan temel temalar altında değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunda, sağlanan katkılarda işletmede uygulanan içsel pazarlama yaklaşımının, hizmet kültürünün oluşturulmasındaki yansımalarının değerlendirilmesinin önem taşıdığını tespit etmişlerdir.

7. SONUÇ

Bu çalışmada ki temel amaç; örnek olay çalışmasının ne, ne zaman, nerede, neden ve nasıl yapıldığı ile ilgili literatürde görülen eksikliğin giderilmeye çalışılmasıdır. Bu nedenle örnek olay çalışması ile ilgili olarak ulaşılabilen dijital veri tabanları taranmış ve yerli yabancı araştırma yöntemleri kitapları incelenmiştir. Literatürde tespit edilen eksiklik, araştırmaların konu başlıklarında veya içeriklerinde örnek olay çalışması yapıldığına dair ibareler olmasına karşın, araştırmalar incelendiğinde kullanılan yöntemle ilgili herhangi bir tanım, açıklama veya bilgilendirme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Örnek olay çalışmasına ilişkin detaylı teorik bir değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme yapılırken örnek olay çalışması kavramı detaylı bir şekilde analiz edilerek açıklanmaya çalışılmıştır. Daha sonra örnek olay

çalışmasının yerli ve yabancı kaynaklar kullanılarak geniş bir tanımı yapılmıştır. Örnek olay çalışmasının tanımlama kısmını bitirdikten sonra ise desenlenmesi hususunda bilgiler verilerek keşfedici, açıklayıcı ve tanımlayıcı örnek olay çalışmaları alt başlıkları kullanılarak geniş bir kurgusal desenlemeden bahsedilmiştir.

Örnek olay çalışması aşamalarının sırasıyla ne şartlarda yapılması gerektiği ile ilgili alt başlıklar oluşturulmuş ve açıklanmıştır. Örnek olay çalışmasının avantajları ve dezavantajları hakkında araştırmacılara ne gibi fayda sağlayıp sağlamayacağı konusunda teorik bilgi verilmiştir. Ayrıca son bölümde teorik olarak açıklanan örnek olay çalışmasının daha iyi anlaşılabilmesi için sosyal bilimlerin farklı alanlarında, araştırmacılar tarafından yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

Çalışmanın son bölümünde kullanılan örnek olay çalışması örnekleri, örnek olay çalışmasının çok çeşitli araştırmalar yapılabileceği, sadece tek basına değil diğer araştırma yöntemleriyle uyumlu bir şekilde kullanılabilceği, nitel ve nicel araştırmaların birlikte yapılabileceği, tek işletme, tek birey gibi özel örnekler veya denekler kullanılarak bilim dünyasına önemli eserler kazandırılabilceğini göstermek amacıyla özenle seçilerek kurgusal bir biçimde özetlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Arıkan, R. (2013). Araştırma Yöntem ve Teknikleri, (Geliştirilmiş 2. Baskı), Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Aslan, C. (2015). "Okul Öncesi Dönemdeki Az Gören Çocuğun İzleme Becerilerin Gelişiminde İşlevsel Görme Aktivite Programının (İGAP) Etkisi: Bir Örnek Olay Çalışması", Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2012). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri:Spss Uygulamalı, (Geliştirilmiş 7.Baskı), Sakarya Kitabevi, Adapazarı.
- Berberoğlu, E. O., Güder, Yusuf, S., B. & Özdilek, Ş. Y. (2013). "Sınıf Dışı Hidrobiyoloji Etkinliğinin Öğrencilerin Duyuşsal Bakış Açıları Üzerine Etkisi, Örnek Olay İncelemesi: Çanakkale, Bilim Kampı", Kastamonu Eğitim Dergisi. 21(3): 1177-1198.
- Berg, B. L. & Lune, H. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (Çev. Hasan Aydın), Eğitim Kitapevi Yayınları, Konya.
- Beverland, M. & Lindgreen, A. (2010). "What Makes A Good Case Study? A Positivist Review of Qualitative Case Research Published In Industrial Marketing Management, 1971-2006", Industrial Marketing Management, 39 (1): 56-63.
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (2003). Qualitative Research For Education, (4th Edition), MA: Allyn and Bacon, Boston.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Coolican, H. (2009). Research Methods and Statistic in Psychology, Hodder Education, Great Britain.
- Gümüş, E. (2010). "İnşaat Sektöründe Örgütsel Bağlılık: Bir Örnek Olay Çalışması",Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Hagan, F. E. (2006). Research Methods in Criminal Justice and Criminology, (7th Edition), MA: Allyn and Bacon, Boston.
- Hancock, D. R.& Algozzine, B. (2006). Doing Case Study Research, Teacher College Press, New York.
- İşık, D. A. & Cerit, A. G. (2015). "Hizmet İşletmelerinde Hizmet Kültürünün Oluşturulmasında İçsel Pazarlamanın Rolü: Kruvaziyer Turizmden Bir Örnek Olay", Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8 (2): 61-77.
- Karasar, N. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemi, (25.Baskı), Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kozak, M. (2014). Bilimsel Araştırma: Tasarım, Yazım ve Teknikleri, (1.Baskı), Detay Yayıncılık, Ankara.
- Köklü, N. (1994). "Örnek Olay Çalışma Metodları", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 27 (2): 771-779.
- McMillan, J. H. (2004). Educational Research: Fundamentals for The Consumer, (4th Edition), Pearson Education, Boston.

- Özçetin, S. (2013). "Öğretmen Liderliğinin Okul Liderlik Kapasitesinin Gelişimine Etkisi: Bir Durum Çalışması", Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Robson, C. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Gerçek Dünya Araştırması, (Çev. Şakir Çinkır ve Nihan Demirkasımoğlu), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Selvi, M. S. & Demirer, D. (2012). "Ekolojik Tatil Çiftliklerinin TATUTA Projesi Deneyimine İlişkin Örnek Olay İncelemesi", Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, 23 (2):187-202.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F. G. (2016). Örneklendirilmiş Araştırma Yöntemleri, (Genişletilmiş 4.Baskı), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Swanson, R. A. & Holton, E. F. (2005). Research in Organizations: Foundations and Methods of Inquiry, Berret-Koehler Publishers, Inc., San Francisco.
- Şen, L. M., Zengin, B. & Y., Ferid. (2015). "Otel İşletmelerinde Finansal Analizlere İlişkin Bir Örnek Olay İncelemesi", İşletme Bilimi Dergisi, 3 (1): 64-85.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, (7. Baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, (9. Baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yin, R. K. & Moore, G. B. (1988). "The Use of Advanced Technologies in Special Education: Prospects From Robotics, Artificial Intelligence And Computer Simulation", Journal of Learning Disabilities, 20 (1): 60-63.
- Yin, R. K. (2003a). Case Study Research: Design and Methods, (3rd Edition), Thousand Oaks Sage Publications, California.
- Yin, R. K. (2003b). Applications of Case Study Research, (2nd Edition), Thousand Oaks Sage Publications, California.